

De Alliantie Markermeerdijken versterkt ruim 33 kilometer Markermeerdijken tussen Hoorn en Amsterdam. De dijken beschermen ruim 1,2 miljoen Noord-Hollanders tegen het water.

Nieuwsbrief Versterking Markermeerdijken

Beste lezers,

Aan mij de eer om het voorwoord te schrijven voor deze nieuwsbrief en om u het allerbeste te wensen voor 2024.

Mijn eerste half jaar als Alliantiemanager heb ik inmiddels achter de rug. Daarin heb ik veel indrukwekkende dingen gezien. Zo is er in Volendam een hulpscherm geplaatst, zijn er ook op andere plekken damwanden aangebracht, en wordt de dijk in sommige modules al afgewerkt. Maar bovenal heb ik een bevoegen organisatie leren kennen die met man en macht de Markermeerdijken versterkt.

Daar gaan we het komende jaar uiteraard mee verder. Vorig jaar maart is de eerste module, module 1 Hoorn binnenstad, officieel geopend. Dit jaar volgen er meer, waaronder module 4 en 5. Maar als beeldend hoogtepunt wordt ook het

tweede deel van stadsstrand Hoorn opengesteld, waarmee het officieel helemaal toegankelijk is

Bij andere modules hebben we nog werk voor de boeg. Zo zijn we gestart in polder Katwoude, wacht de Volendamers onder andere nog de verankering van de damwand en werken we hard om de andere modules zo snel mogelijk af te hebben. Maar veiligheid en zorgvuldigheid gaan altijd voor.

Kortom: we staan stil bij hoogtepunten, maar realiseren ons dat we voor veel mensen langs de dijk nog voor overlast zorgen. Wilt u weten wat de plannen zijn bij het stuk dijk waaraan u woont? Download dan de Markermeerdijkenapp of neem contact op met uw omgevingsmanager.

Kees Uiterwijk Winkel, Alliantiemanager

Meer weten over het project? Kijk op markermeerdijken.nl voor het laatste nieuws en abonneer u op onze digitale nieuwsbrief.

Mijlpaal: hulpscherm Volendam staat op z'n plaats

Het hulpscherm in Volendam is geplaatst, op 13 december jl. ging dat laatste plank erin. We spreken de omgevingsmanagers Renie Ralduin en Herman van den Brink die tevreden terugblikken op de werkzaamheden die voorspoedig verliepen.

Vanuit de keet van de Alliantie zag Renie elke plank van het hulpscherm geplaatst worden. Het werk vorderde gestaag, zag ze. "Per werkdag stonden er tien planken gepland; de ene dag waren het er elf of twaalf, de andere dag negen." Het weer

was daarbij een belangrijke factor. Herman: "Wanneer het te hard waait, zo vanaf windkracht zes, kunnen we niet hijsen. Zo'n zware stalen plaat gaat dan zwenken en je krijgt 'm niet goed gesteld. Hij moet exact waterpas de dijk in."

Ook de regen vergemakkelijkte het werk niet. "Het peil van het Markermeer

is de laatste weken gestegen door de aanhoudende regen", zegt Herman. "We hebben extra zand en stenen aangebracht, maar dat kun je niet onbeperkt doen, omdat de dijk anders te zwaar belast wordt." Renie vult aan: "Af en toe pompten we water van de werkbaan. De kraan staat op stevige balken, maar alles was natuurlijk kletsnat." [Lees verder >](#)

En zijn buren, hoe reageren die? Thomas lacht. "Oud en jong reageert zo'n beetje hetzelfde: 'Was dit het nou?'"

'Mag ik er even langs?'

De bewoners van Volendam ondervinden volgens Renie nog de meeste hinder van het feit dat ze hun vaste wandel- of fietsrondje niet kunnen maken. "Ik maak regelmatig een praatje met bewoners en ze vinden het echt lastig dat Noordeinde is afgesloten. Ook de verkeersregelaars merken dat: voorbijgangers zeggen vaak tegen ze dat ze er langs willen. 'Dat kan toch wel?', zeggen ze dan en soms wurmen ze zich zelfs langs de schrikhekken."

< Zorgvuldige voorbereiding

De dijkversterking is al jaren in voorbereiding. Vooraf is er veel contact geweest met de aanwonenden van de dijk. Renie: "De werkzaamheden geven geluidshinder. Bovendien waren aanwonenden bang voor schade aan hun huizen. We hebben een onafhankelijk schadebureau in de arm genomen en houden alles nauwlettend in de gaten. Tot nu toe is er één schademelding binnen, van een aanwonende met een scheurtje in het stucwerk. Daar maken we uiteraard passende afspraken over."

Aanwonende Thomas Tol:
"We kijken nu op een bouwput, maar ik weet zeker dat het hartstikke mooi wordt"

Thomas Tol, aanwonende van de dijk, vindt de overlast hartstikke meevallen, zegt hij. Sowieso wil hij geen kwaad woord horen over de dijkversterking. "We kijken nu uit op een bouwput. Dat is in het donker een beetje sinister, vooral met dit weer, maar ik weet zeker dat het hartstikke mooi wordt."

Nu er ook linten zijn aangebracht helpt dat wel iets. Herman: "We hebben de verkeersregelaars geïnstrueerd om mensen bij vragen of klachten naar de keet door te verwijzen. Hier kunnen we even een praatje met ze maken en uitleggen waartoe de veiligheidsmaatregelen dienen en wat er op het moment allemaal gebeurt. Daar wordt goed gebruik van gemaakt, de drempel is blijkbaar laag genoeg. Dat is fijn: zo hebben we veel Volendammers een beetje leren kennen."

DE KAPITEIN VAN HET MARKERMEER

Het hoe en waarom van damwanden

Dat ze in Volendam druk bezig zijn geweest aan de dijk kon ik vanaf het Markermeer duidelijk zien. In november zag ik een enorme kraan in de weer met lange stalen platen. Er werd een damwand aangebracht, heb ik me laten vertellen. Ik vroeg omgevingsmanager Giel Kop om me er meer over te vertellen.

Dat lijkt me niet eenvoudig werken, Giel, met die grote platen.

Wanneer kiezen jullie daarvoor?

"Vooral wanneer er weinig ruimte is om de dijk in de breedte te versterken. Soms staan er huizen vlakbij de dijk, zoals in Volendam. In het middelste deel van de 33 kilometer lange dijkversterking plaatsen we op vijf locaties een damwand."

Hoeveel weegt zo'n plaat wel niet?

"Zomaar vijf ton, het gewicht van een volwassen olifant!"

Wat komt er dan allemaal kijken bij het aanbrengen?

"Transport is een uitdaging. Zo'n machine met een zwaar trilblok is ook loodzwaar. Bovendien heb je bij het intrillen van damwand ook te maken met trillings- en geluidshinder. Daar komt bij: staal is erg duur".

Intrillen, zeg je. Is dat de enige manier om damwanden aan te brengen?

"De platen kunnen ook de bodem in gedrukt worden. Dat laatste maakt minder lawaai, maar heeft weer als nadeel dat je er zwaardere machines voor nodig hebt. Dat moet je tegen elkaar afwegen."

De Markermeer-dijken-app

Op welke dag is die bewonersbijeenkomst ook alweer? Wat gaat er voor mijn deur gebeuren? Op dit soort praktische vragen vindt u vanaf nu meteen het antwoord in de Markermeerdijkenapp. U kunt hem downloaden via de Google Play Store en de Apple App Store.

In deze praktische app ziet u per module wat er de komende tijd op het programma staat en wat op dit moment de werkzaamheden zijn. De informatie is heel specifiek en actueel. Wanneer uw smartphone of tablet meldingen toestaat, kunt u bovendien berichtjes ontvangen die bijvoorbeeld laten weten dat over twee dagen een weg bij u in de buurt wordt afgesloten.

Contact

Wilt u reageren op informatie in de app? Dat kan via een duimpje of een andere emoticon, net als op social media. Via het contactformulier in de app kunt u een vraag stellen. Uw omgevingsmanager komt daar persoonlijk bij u op terug. Dat persoonlijke contact blijft sowieso belangrijk. Er zijn immers altijd mensen die liever geen apps gebruiken, geen smartphone hebben of niet zo digitaal vaardig zijn. Daarom blijven we ook gewoon bewonersbrieven sturen, zowel gedrukt als digitaal, en houden we de informatie op onze website markermeerdijken.nl zo actueel mogelijk.

DIJK VAN EEN VONDST

Dijkversterkingen uit het verleden

Watersnoodrampen: rond Warder en Edam was het tussen 1701 en 1776 regelmatig raak. Maar liefst negenmaal braken hier de dijken door, met rampzalige gevolgen. Dat vroeg om intensieve dijkreparaties, waarvan de meeste locaties bekend zijn. Maar archeoloog Jan-Willem Oudhof kwam ook onverwachte dijkreparaties tegen...

"Tijdens het afgraven van de dijk kwamen we in de Zeevang onbekende reparaties tegen, vermoedelijk van de watersnood van 14 en 15 november 1775. Deze kwam vooral in de Zeevang hard aan, de dijk brak driemaal door rond Warder en viermaal bij Edam. Het water kolkte het land binnen, er zijn nog dramatische tekeningen van. Vanwege de winter stonden de koeien op stal, maar er verdronken duizenden schapen, boerderijen werden vernield en het zoute water verpestte de oogst.

Kolkend water door dijk

Nu hebben we de Afsluitdijk en Houtribdijk. De impact van het water wordt bedwongen, maar destijds was dit nog Zuiderzee: een watermassa die door eb en vloed een trechter ingedrukt werd. Bij storm klotste het over de rand. Daar zijn nog doorbraakwielen van te zien, zoals de Groote Braak en de Hintjes

"Op een doorbraakplek ziet een dijk er van binnen anders uit"

Braak. Bij zo'n dijkdoorbraak ontstond zo'n blijvende waterpartij achter de dijk, maar vaak ziet de dijk er vanbinnen ook anders uit. Het gat is zo snel mogelijk gedicht met van alles en nog wat, er zijn zelfs gevallen bekend waar een schip voorgezet is.

Na de storm

Die overstromingsrisico's lijken nu onvoorstelbaar, maar recent wateroverlast zoals in Valkenburg laat ons weer voelen hoe kwetsbaar we zijn ten opzichte van het water. Dat moet in de 18^e eeuw door al die watersnoodrampen zoveel sterker zijn geweest! Door onze huidige dijkversterking komt de geschiedenis van toen weer bloot te liggen. Wij documenteren alles, daarna verdwijnt het weer onder de nieuw versterkte dijk. De geschiedenis veilig geconserveerd voor de komende eeuwen."

Weer nieuwe stukken dijk waterveilig in 2024

Nu we bijna overal in het dijkversterkingsproject aan het werk zijn, zit de vaart er goed in. In de eerste maanden van het nieuwe jaar hopen we weer een aantal delen versterkte dijk op te leveren. Het tweede gedeelte van het Hoornse stadsstrand bijvoorbeeld. Zoals het ernaar uit ziet, is de complete

oeverdijk in het eerste kwartaal van 2024 gereed. Dat betekent overigens niet dat het stadsstrand dan ook klaar is: een waterveilige dijk opleveren is iets anders dan een strand helemaal af hebben voor de gemeente Hoorn. We doen er samen met de gemeente uiteraard wel alles aan om het strand zo

vroeg mogelijk klaar te hebben, zodat inwoners en bezoekers er snel van kunnen genieten. Naast het tweede deel van het Hoornse stadsstrand dat zomer 2024 wordt opengesteld, staat ook in de planning dat module 4 (van Ootje Konkel tot gemaal C. Mantel) in het eerste kwartaal wordt opgeleverd.

Polder Katwoude: Eén polder, één project

Dat een 33 kilometer lange dijkversterking aardig wat voorbereiding en planning vergt, snapt iedereen. Dat het ene deelproject daarbij ingewikkelder is dan het andere, dat zie je als omwonende niet zo snel. Polder Katwoude is zo'n 'uitdagend' deelproject. Omgevingsmanager Doede Boomsma en planner Jasper de Groot vertellen erover.

"Twee modules in polder Katwoude waren eerst goedgekeurd, maar bleken later ook versterkt te moeten worden", vat Doede de kern van het verhaal samen. "Om de omgeving niet twee keer met overlast op te zadelen, werd de planning omgebouwd tot één doorlopend project voor alle vier de dijkvakken in de polder."

Werkvoorbereider en planner Jasper

legt uit hoe het maken van een planning doorgaans in zijn werk gaat. "We maken een planning per module, per fase. Dat laatste wil zeggen: voor de aanlegfase en voor de afbouwfase. Om te beginnen stellen we een planning op zoals die voor ons het beste zou uitkomen. Daarna kijken we welke beperkingen er zijn en proberen we gezamenlijk tot werkbare oplossingen te komen."

Natuurbeschermingsregels

Wat de planning extra complex maakt, is dat voor werkzaamheden in of bij de natuur verschillende regels bestaan om watervogels en andere dieren te beschermen die bij of zelfs in de dijk leven. Dat betekent dat er bijvoorbeeld tijdens het broedseizoen niet gebouwd mag worden. Jasper: "We willen natuurlijk zo efficiënt mogelijk plannen, maar soms duren dingen door onvoorziene

omstandigheden langer dan de tijd die ervoor is ingepland." Toch heeft hij als planner wel wat troeven in handen: "Soms helpt het om een andere werkvolgorde aan te houden. Met meerdere machines werken of dagelijks langer doorwerken, zover de vergunning toelaat, kan ook een optie zijn."

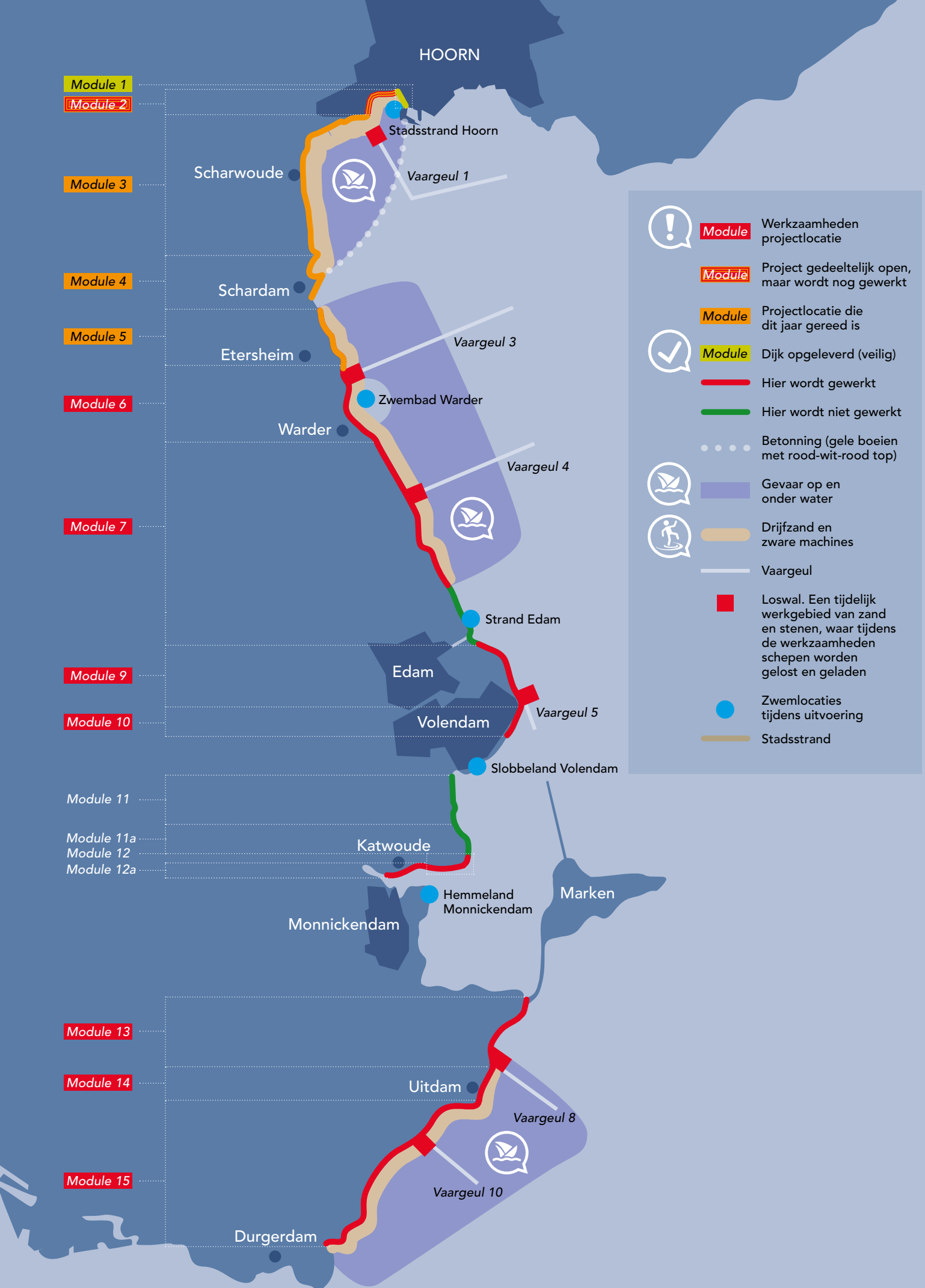
Het belangrijkste, vinden beiden, is dat je goed met alle betrokkenen in gesprek gaat over wat mogelijk is en wat niet. Dus ook met omwonenden en ondernemers die in de buurt zijn gevestigd, "Het is belangrijk dat je duidelijk en eerlijk bent en de bewoners de kans geeft om mee te denken", zegt Doede. "Natuurlijk komen er kritische vragen. Dat is alleen maar mooi. Daarmee zorg je dat de uitvoering straks beter verloopt."

Doede Boomsma

Jasper de Groot

Half september was het laatste monitoringsmoment van de proef voor een versnelde dijkvergroening bij Uitdam. Binnenkort wordt besloten welke inzaaimethode uiteindelijk wordt toegepast.

Bij gemaal Warder werd in de teen van de dijk een constructieve dijkversterking geplaatst over een lengte van 140 meter.

De weg tussen Scharwoude en Schardam is sinds 15 december weer open!

Ten zuiden van Warder leggen we de laatste hand aan de buitenlaag van de nieuwe dijk.

Bij Hoorn zijn tussen de schouwburg en de oude dijkdoorbraak De Weel twee waterinlaten en twee wateruitleten gekomen.

Bij recent archeologisch onderzoek in de dijk bij Volendam werd een steen gevonden met het wapen van Amsterdam erop, waarschijnlijk uit een stadsmuur of -poort.

COLOFON

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de Alliantie Markermeerdijken en verschijnt twee keer per jaar.

Correspondentieadres:
Postbus 89
1140 AB Monnickendam

Bezoekadres:
Hoogedijk 1D
1145 PM Katwoude

www.markermeerdijken.nl
contact@markermeerdijken.nl
0299-224510

Het projectkantoor en de EXPO zijn geopend van maandag t/m donderdag van 9.00 tot 17.00 uur.

Laat uw mening horen over de dijkversterking en doe mee aan het volgende bewonersonderzoek. Meld u aan via onze website.